

VADOVĖLIO RECENZIJA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ

Pavadinimas: „Šag za šagom!“ – 5. Novyj

Autoriai: **Marytė Puzaitė, Loreta Šernienė.**

Ugdymo sritis/ dalykas: Rusų (užsienio) kalbos vadovėlis.

Klasė: 5-ieji kalbos mokymosi metai (9-10 klasė).

Leidykla: „Presvika“.

2. VADOVĖLIO TURINIO VERTINIMAS

2.1. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS ATITIKTIS BENDROSIOMS PROGRAMOMS

Vadovėlis yra atnaujintos serijos „Šag za šagom“ tęsinys (5-oji dalis, 5-ieji kalbos mokymosi metai). Jis skirtas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos pagrindinėje mokykloje.

Vadovėlio turinys atitinka pagrindinės mokyklos Bendrųjų užsienio kalbų programų reikalavimus (antroji užsienio kalba, 9-10 klasė), padeda įgyvendinti antrosios užsienio kalbos mokymosi tikslus ir uždavinius, įgyti reikiamas žinias ir įgūdžius, ugdyti numatomus bendruosius ir dalyko gebėjimus, ugdyti vertybines nuostatas.

Vadovėlio turinys suskirstytas į penkias temas. Dalyko turinys atrinktas tikslingai atsižvelgiant į turinio apimtį, kurių privalu laikytis mokantis antrosios užsienio kalbos. Penkios vadovėlio „Šag za šagom“ temos - «О русском языке», «Я и мои друзья», «Музыка и молодёжь», «Праздники в нашей жизни», «Приятного аппетита» atitinka šias Bendrųjų programų leksines temas: 1) Užsienio kalbos mokymasis ir pasiekimai; 2) Apie save (pomėgiai, mėgstami dalykai, išorinė charakteristika, veikla); Jaunimo gyvenimas, bendravimas, santykiai su bendraamžiais; 3) Kultūra, menas (muzika, literatūra); 4) Kalbos šalis (papročiai, šventės); 5) Maitinimasis, higiena ir sveikata.

Vadovėlio turinys mokiniui yra suprantamas ir pagrįstas jo kasdieninio gyvenimo aktualijomis, leidžiančiomis susieti asmeninę mokinio patirtį su dalyko turiniu. Tokiu būdu naujos žinios yra efektyviau įsisavinamos. Vadovėlio turinys sudaro galimybes įgyti žinių ir ugdytis supratimą, kuris apibrėžtas Bendrųjų programų ugdomosiose veiklos srityse, t.y.

Kopija tikra

Direktore
Violeta Bilaišytė

Kopija tikra

pateikta vaizdinė ir tekstinė informacija kiekiu ir sudėtingumu atitinka Bendrosiose programose apibrėžtą klasės turinio apimtį. Pateiktos užduotys ir klausimai skatina įtvirtinti žinias ir supratimą, apibrėžtą Bendrosiose programose.

Taigi, recenzuojamas vadovėlis padės mokiniams pasiekti švietimo ir mokslo ministro patvirtintose Bendrosiose programose apibrėžtų ugdymo tikslų ir rezultatų, t.y. padės plėtoti kompetencijas – kurtis vertybinių nuostatų sistemą, įgyti reikiamų žinių, gebėjimų, įgūdžių.

2.2. VADOVĖLIO METODINĖ STRUKTŪRA

Kaip jau minėta, vadovėlio turinys suskirstytas į 5 temas. Kiekviena tema pradedama nuo gebėjimų įvardijimo, kuriuos įgis mokinys, remdamasis vadovėlyje pateikta kalbine medžiaga, iliustracijomis ir pavyzdžiais pagal atitinkamą temą. Baigęs mokytis pagal pirmą temą „Apie rusų kalbą“ (6 psl.) mokinys gebės trumpai papasakoti apie kalbų mokymosi motyvus ir naudą, dalyvauti dialoge apie kalbų mokymąsi, trumpai apibendrinti bendraklasių apklausų duomenis, įsivertinti savo kalbinę kompetenciją. Po antros temos „Aš ir mano draugai“ (24 psl.) medžiagos įsisavinimo mokinys gebės detaliai aprašyti žmogaus išorę ir charakterį, raštu arba žodžiu pateikti savo nuomonę apie tikrą draugystę, laiške draugui išsakyti savo mintis apie kylančias bendravimo problemas, duoti kitiems patarimus, kaip spręsti bendravimo problemas. Trečia tema „Muzika ir jaunimas“ (42 psl.) ugdys gebėjimus, kaip papasakoti apie savo bendraamžių muzikinį skonį, išreikšti savo nuomonę apie muzikos svarbą gyvenime, dalyvauti dialoge apie pakvietimą į koncertą ir koncerto aptarimą, parašyti laišką apie domėjimąsi muzika, perteikti nedidelių ištraukų iš perskaityto teksto turinį ir išsakyti savo vertinimą. Ketvirtoje temoje „Šventės mūsų gyvenime“ (62 psl.) ugdomas gebėjimas išreikšti savo nuomonę apie švenčių svarbą žmogaus gyvenime, papasakoti apie šventes Lietuvoje ir Rusijoje, dalyvauti dialoge apie šventės ir tradicijas, parašyti draugui laišką ir padėkoti už dovaną, laiške draugui papasakoti apie Velykų šventimo tradicijas. Išmokus paskutiniąją penktąją temą „Gero apetito“ (82 psl.) mokiniai gebės papasakoti apie savo maitinimosi ypatumus, dalyvauti dialoge apie maistą ir mėgstamus patiekalus, papasakoti kaip paruošti mėgstamą patiekalą, papasakoti apie tautinę lietuvišką ir rusišką virtuvę, sudaryti meniu ir parašyti mėgstamo patiekalo receptą.

Kopijė tūlė:

Direktorė
Violeta Bilaišytė

Kopija tūlė

Siekdamos, kad deklaruojami gebėjimai būtų išugdyti, vadovėlio autorės kiekvienoje temoje pateikia įvairias visų keturių komunikacinių – kalbėjimo, skaitymo, rašymo, klausymo – veiklų užduotis. Kiekvienos temos užduotys yra integralios, logiškai seka viena kitą ir tinkamai išsidėstę temos viduje.

Kalbėjimo užduotys skatina mokinį išreikšti savo nuomonę apie nagrinėjamą temą, ugdant mokinio gebėjimą kalbėti rusų kalbą, susiejant jo turimas žinias su naujai įsisavinamomis. Mokiniui išsakyti nuomonę ir formuoti sakinius rusų kalba padeda pagalbine medžiaga – gramatinės schemas, lentelės, kurios parinktos ir sukurtos taip, kad palengvintų mokiniui sukurti gramatiškai taisyklingą sakinį arba nurodytų, kokią gramatinę žodžio formą reikėtų vartoti konkrečioje kalbinėje situacijoje. Nauja leksika užduotyse įvedama palaipsniui, ją įtvirtinant po to einančiose užduotyse. Žinoma leksika siejama su naujai įsisavinama.

Individualaus kalbėjimo užduotis vadovėlyje seka dialoginis kalbėjimas atitinkama tema. Taigi darbas poromis ugdo mokinio gebėjimą apsikeisti nuomonėmis su pokalbio partneriu, susitarti poroje, arba realizuoti kitą komunikacinę intenciją.

Klausymo užduotys ugdo gebėjimą suprasti iš klausos rusišką tekstą, pasakyti, apie ką kalbama tekste, analizuoti tekstą, atrenkant reikalingą informaciją arba surasti detales. Pvz. 12 psl. išklauses tekstą mokinys turi nusakyti, kas iš kalbančiųjų įrašė išsakė atitinkamas perfrazuotas mintis, 10 psl. kokius kalbų mokymosi motyvus pateikė atskiri pokalbio dalyviai, 14 psl. klausomame tekste mokinimas pateikiamos naujos žinios apie pasaulio kalbas, o teksto supratimas tikrinamas lyginant turimas mokinio žinias su naujomis žiniomis klausomame tekste.

Skaitymo užduotys ugdo gebėjimą suprasti rašytinį tekstą, taikant globalųjį ir detalųjį teksto supratimą. Skaitymo užduotyse perteikiamos naujos žinios ir ugdomi mokinio kalbiniai gebėjimai ne tik suprasti tekstą, bet ir apibendrinti gautą informaciją, išskaidyti tekstą į jo sudedamąsias dalis. Pvz., 47 psl. pateiktas tekstas apie muzikines sroves. Mokiniams skiriama užduotis rasti tas teksto dalis, kurios patvirtintų tam tikrus teiginius, argumentus. Taip pat skatinama įvertinti tekste pateikiamus teiginius siejant juos su asmenine patirtimi ir turimomis žiniomis. Kitos vadovėlio užduotys skatina globalųjį teksto supratimą, kai reikia parinkti tekstui antraštę psl. 55, atstatyti tekstinės informacijos pateikimo išsidėstymą, išskirti pagrindinę teksto mintį psl. 63. Vadovėlyje pateikiami ne tik autorių

Kopija tikslas: **Direktorė**
Violeta Bilaišytė

Kopija tikslas

sukurti tekstai, bet ir originalūs publicistiniai, reklaminiai, informaciniai tekstai, su kuriais mokiniai gali susidurti realiose komunikacinėse situacijose, pvz., 52 psl. – koncertų afišos, 58 psl. – operos afiša. Tokius tekstus lydinčios užduotys ugdo gebėjimą suprasti reikiamą informaciją, ją analizuoti, apibendrinti, išskirti svarbiausią informaciją. Skaitymo užduotys lavina ir kritinį mąstymą, gebėjimą vertinti ir interpretuoti informaciją 66 psl.

Rašymo užduotys formuoja gebėjimus kurti įvairių žanrų tekstus pradėdant meniu sudarymu ir baigiant laiško rašymu, išdėstant savo nuomonę tam tikru klausimu. Rašymo gebėjimai formuojami remiantis tam tikrais modeliais, pagal kuriuos kuriamas tekstas, pvz. psl. 84. Rašymo užduotys siejamos su gyvenimo realijomis, ugdant mokinių atsakomybės už savo išreikštas mintis jausmą. Pvz., skatinama mokinius raštu išsakyti savo nuomonę, pateikiant ją internetinėje erdvėje.

Visose veiklos srityse pateikiamos kritinį mąstymą ugdančios užduotys, užduotys skatinančios diskusijas, nuomonių apsikeitimą ir argumentavimą, savo pažiūrų argumentavimą, taip pat užduotys skatinančios kūrybiškumą.

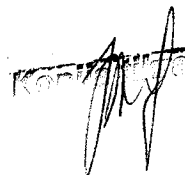
Tikslios užduočių formuluotės padeda mokiniams atlikti užduotis. Užduotys pateikiamos jų sunkėjimo tvarka: nuo lengvesnių pakartojimo, išsakymo iki sudėtingesnių apibendrinimo, kūrimo užduočių. Įvairios vadovėlyje esančios gramatinės, struktūrinės, leksinės nuorodos palengvina mokiniui užduočių atlikimą.

Vadovėlio užduotyse iškeliamos problemos, pateikti klausimai skatina mokinius savarankiškai ieškoti atsakymų, tyrinėti ir mokytis, sudarytos galimybės interpretuoti ir vertinti informaciją, tinkamai perteikti įvairius pranešimus, kurti tekstus, rinktis problemų sprendimo būdus.

Pageidautina, kad vadovėlyje būtų daugiau savęs įsivertinimo užduočių, nes jos pateiktos minimaliai. Derėjo įtraukti tokias apibendrinamąsias užduotis, atsakymai į kurias būtų pateikiami gale vadovėlio ir kurios leistų mokiniui savarankiškai įsivertinti savo komunikacinių gebėjimų pažangą.

2.3. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS TEKSTINĖ IR VAIZDINĖ KOKYBĖ

Vadovėlio tekstinės ir vaizdinės medžiagos kokybė yra labai gera. Tokia išvada pagrindžiama, kadangi medžiaga savo kiekiu, proporcijomis ir struktūra pritaikyta šio

Direktorė
Violeta Bilaišytė

dirigento t. ilus

amžiaus mokiniams, tinka įvairiems mokymosi stiliams, yra vizualiai patraukli, įvairi ir išradinga.

Vadovėlio autorės reikia pagirti už tai, kad jų parašytas vadovėlis yra vizualiai patrauklus. Labai svarbi vadovėlio spalvinė gama, kuri leidžia struktūruoti pateikiamą medžiagą, išskirti svarbesnę informaciją, pagyvinti pateikiamą medžiagą. Vadovėlis gausiai iliustruotas fotografijomis, piešiniais, schemomis. Šios vaizdinės priemonės vadovėlyje pateiktos tikslingai, padeda atlikti užduotis, pateikia papildomą informaciją apie temą, kurios mokomasi. Iliustracijos taip pat tiesiogiai siejasi su mokiniui pažįstama aplinka ir atitinka šio amžiaus tarpsnio mokinių interesus.

Vadovėlis parašytas gera rusų kalba. Tekstuose nėra faktinių arba gramatinių klaidų. Suprantama, jog tekstai yra pritaikyti atitinkamam amžiaus tarpsniui ir yra adaptuoti. Tačiau norėtusi, kad kai kurie autorių kurti tekstai būtų šiek tiek gyvesni, originalesni, labiau autentiški (pvz., psl. 7, psl. 11, ir kt.), skatinantys mokinių norą pažinti. Pagirtini tokie tekstai, kurie teikia naujos informacijos, atspindi Rusijos ir Lietuvos realijų skirtumus, susiję su šiuolaikinio jaunimo interesais, emocionaliai jaudinantys (pvz., psl. 74, 78, 90-92).

2.4. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS TINKAMUMAS VERTYBINĖMS NUOSTATOMS UGDYTI

Vadovėlyje pateikiama medžiaga yra nešališka lyties, amžiaus grupių, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės ir įsitikinimų atžvilgiu. Vadovėlio medžiaga skatina sveiką gyvenseną, draugiškus žmonių ryšius, pagarbą kito nuomonei, dialogo tarp žmonių kūrimą. Kadangi vadovėlis skirtas užsienio klabos mokymuisi, vadovėlyje gausu kitos šalies realijas atspindinčių tekstų. Pagirtina, kad tekstinė informacija pateikiama neutraliai, t.y. nėra šališka. Lietuvos ir Rusijos kultūrinių realijų skirtumai pateikiami korektiškai, išryškinamas kiekvienos tautos kultūros savitumus. Toks vadovėlio autorių profesionalumas, pateikiant kultūrinę medžiagą, ugdo mokinių tarpkultūrinės komunikacijos gebėjimus, padeda užkirsti kelią galimiems tautiniams nesusipratimams, mokiniui susidūrus su svetima kultūra.

Taigi, vadovėlio užduočių pobūdis atitinka komunikacinės kalbos mokymosi krypties nuostatas, leidžia integruotai ugdyti sociokultūrinę, sociolingvistinę, lingvistinę, diskurso, socialinę subkompetencijas.

 **Direktorė
Violeta Bilalaitė**

IŠVADA

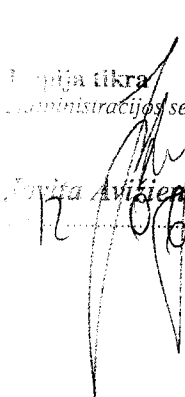
Marytės Puzaitės ir Loretos Šernienės vadovėlis „Šag za šagom!“– 5 Novyj atitinka tokio pobūdžio vadovėliams keliamus reikalavimus, nurodytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte (Patvirtinta Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. VK-14) ir gali būti naudojamas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos bendrojo ugdymo pagrindinėje mokykloje.

Vadovėlis išsiskiria iš kitų vadovėlių itin gerai įgyvendintu komunikaciniu mokymo metodu, šiuolaikiška ir patrauklia metodika, o taip pat modernia vadovėlio koncepcija. Vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka šio amžiaus grupės mokinių kalbinio suvokimo aprėptis. Vadovėlio medžiaga yra paranki siekti Bendrosiose programose apibrėžtų pasiekimų. Vadovėlio metodinė sąranga skatina mokinių motyvaciją bei padeda mokytis.

Doc. dr. Linas Selmistraitis

2012 m. birželio 26 d.

UAB „PILNŲ ŠEIMŲ CENTRAS“
Administracijos sekretorė
Jovita Avižienė

Karjė

Alus

Direktorė
Violeta Bilaišytė

